

TZV tételsor - Rajz –vizuális kultúra tanár - Rövid ciklusú tanárképzés – szakmódszertan tételsor

Szakmódszertan tételek

Az **általános iskolai tanári szakképzettséget követő**, középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, **2 féléves** 60 kredites tanári mesterképzésben.

1. **Művészetalapú és képességfejlődésre orientált hazai és nemzetközi kutatások fejlődése, jelenlegi helyzete.**

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2018). Bevezetés. In. Kárpáti Andrea (2018. szerk.): *Művészetpedagógia*. Tematikus összeállítás. Magyar Tudomány. 2018. 6. https://mersz.hu/dokumentum/matud__216/
DOI: 10.1556/2065.179.2018.6.1

Irodalom:

Ernst Wagner (2018): A közös európai vizuális műveltség referenciakeret szerkezete, tartalma és jelentősége más művészetpedagógiai területek számára. In. Kárpáti Andrea (2018. szerk.): *Művészetpedagógia*. Tematikus összeállítás. Magyar Tudomány. 2018. 6. https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f8110#matud_f8110
DOI: 10.1556/2065.179.2018.6.4

Szakmódszertan tételek

Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves,

120 kredites tanári mesterképzésben,
és

Tanítói szakképzettséget követő általános iskolai tanári szakképzettséget adó egy szakos **4 féléves**, 120 kredites tanári mesterképzésben,
és

Nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60 kredites tanári mesterképzésben.

1. **A rajz – vizuális kultúra tantárgy tanításának céljai és feladata, helyzete a hazai közoktatás rendszerében.**

Irodalom:

Nemzeti Alaptanterv Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez. Vizuális kultúra. Magyar Közlöny. 2012.66. 10798 - 10807

Irodalom:

Kerettanterv. 2. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez. 470 - 490

2. A nemzetközi vizuális nevelés irányzatai, hazai és nemzetközi szervezetei. A magyar vizuális nevelés helye a nemzetközi gyakorlatban.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): Vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011). (szerk.): *Kognitív és affektív fejlődési folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. **43 – 51.**

3 A vizuális képességek fejlődési modelljei.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011): *Kognitív és affektív folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, **51-56**

4 A vizuális képességek rendszere, a vizuális képességek aktivizálódásának meghatározása.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011): *Kognitív és affektív folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, **65 – 70**

5 A térszemlélet és a konstruáló képességek.

Irodalom:

Séra László – Kárpáti Andrea – Gulyás János (2002): *A térszemlélet. A vizuális – téri képességek pszichológiája, fejlődése, fejlesztése és mérése.* Comenius Kiadó, Pécs.

2. A nemzetközi vizuális nevelés irányzatai, hazai és nemzetközi szervezetei. A magyar vizuális nevelés helye a nemzetközi vizuális nevelési gyakorlatban.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): Vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011). (szerk.): *Kognitív és affektív fejlődési folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. **43 – 51.**

3 A vizuális képességek fejlődési modelljei.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011): *Kognitív és affektív folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, **51-56**

4 A vizuális képességek rendszere, a vizuális képességek aktivizálódásának meghatározása.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011): *Kognitív és affektív folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában.*

Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, **65 – 70,**

5 A térszemlélet és a konstruáló képességek

Irodalom:

Séra László – Kárpáti Andrea – Gulyás János (2002): *A térszemlélet. A vizuális – téri képességek pszichológiája, fejlődése, fejlesztése és mérése.* Comenius Kiadó, Pécs.

Irodalom:

Kárpáti Andrea – Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer. Tartalom, fejlődés, értékelés. In: Csapó Benő – Zsolnai Anikó (2011): *Kognitív és affektív folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, **60-64**

6. A vizuális nyelv fejlődése kisgyermekkortól a serdülőkorig.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2013). „Gyermekrajz” a 21. században: egy új fejlődésmélelet felé. In: Molnár Gyöngyvér - Korom Erzsébet (szerk.2013): *Az iskolai sikerességet befolyásoló kognitív és affektív tényezők értékelése*. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt, Budapest. **105-122**.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2005): *A kamaszok vizuális nyelve*. Akadémia Kiadó, Budapest

7. Az értékelés. Tartalmak, eljárások, szempontok és speciális problémák

Irodalom:

Kárpáti Andrea (1997): *Vizuális nevelés: vizsga és projekt módszer. Középiskolai Tantárgyi feladatbankok. II.* Országos Köznevelési Intézet, Budapest.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2009): *Kommunikáció, technika, kreativitás: egy komplex mérőeszköz a vizuális képességek mérésére*. Új Pedagógiai Szemle 2009. **5-6.** 40-59.

Irodalom:

Gaul Emil (2001): *A tervező- konstruáló képességek szerkezete és fejlődése 12 - 16 éves korban*. Doktori disszertáció, ELTE BTK Neveléstudományi Doktori Iskola.

6 A vizuális nyelv fejlődése kisgyermekkortól a serdülőkorig.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2013). „Gyermekrajz” a 21. században: egy új fejlődésmélelet felé. In: Molnár Gyöngyvér - Korom Erzsébet (szerk.2013): *Az iskolai sikerességet befolyásoló kognitív és affektív tényezők értékelése*. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt, Budapest. **105-122**.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2001): *Firkák, formák, figurák. A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

7. A vizuális műveltség

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2002): A vizuális műveltség. In: Csapó Benő (szerk. 2002): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest **91 – 134**.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2015): A 21. századi vizuális nevelés új paradigmái. In: Bodnár Gábor – Szentgyörgyi Rudolf (szerk. 2015). *Szakpedagógiai körkép III. Művészetpedagógiai tanulmányok*. ELTE, Budapest 149 – 168.

8. A vizuális kommunikáció tanítása

Irodalom:

Kárpáti Andrea (1993): *A vizuális kommunikáció, mint tantárgy*. Iskolakultúra. **15 –16.** 55 – 61.

Irodalom:

Simon Tünde – Kárpáti Andrea (2013) A vizuális kommunikáció összetevői és online mérése. in: Bárdos Jenő - Kis-Tóth Lajos – Racskó Réka (2013): *Változó életformák, régi és új tanulási környezetek. Új kutatások a neveléstudományban.* MTA Pedagógiai és Tudományos Bizottság, Budapest 243-259.

9. A környezetkultúra tanítása

Irodalom:

Gaul Emil (2017): Környezetalkítás tanítása a közoktatásban. In: Tóth Eszter (2017. szerk.): *Építések az iskolában.* 56 – 65. Kultúráktív Egyesület, Pécs

Irodalom:

Kárpáti Andrea (1996): *A leonardo program pedagógiai hatásvizsgálata.* Magyar Pedagógia. 96.1.3-34.

10. Az ábrázolás és kifejezés tanítása

Irodalom:

Nemzeti Alaptanterv Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez. Vizuális kultúra. Magyar Közlöny. 2012.66. 10798 - 10807

Irodalom:

Kiss Virág (2014): A művészet, mint nevelés, a nevelés, mint művészet. Neveléstudomány 2014. 1. 69 -81.

11. A rajz - vizuális kultúra tantárgy szakterületi kompetenciái, összetevői, a szakterületi- és kulcskompetenciák egymásba ágyazódása.

Irodalom:

Kiss Virág: *Képek tudománya a mérlegen: avagy többet ér-e még egy kép, mint ezer szó.*

Új Pedagógiai Szemle, 2009. 5-6. sz. 19-31. o.

Irodalom:

Kiss Virág (2008): *A kompetenciákról.* Irany. hu. 15. sz.

396 – 398. o. 2008

12. A rajz – vizuális kultúra tantárgy tanmenet-, tematikus terv és óratervezet készítésének elvei.

Irodalom:

Nemzeti Alaptanterv Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez. Vizuális kultúra. Magyar Közlöny. 2012.66. 10798 - 10807

Irodalom:

Kerettanterv. 2. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez. 470 – 490

13. A rajz – vizuális kultúra tanítási órák felépítésének elvei.

Irodalom:

Nemzeti Alaptanterv Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez. Vizuális kultúra. Magyar Közlöny. 2012.66. 10798 - 10807

Irodalom:

Kerettanterv. 2. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez. 470 – 490.

14. Az értékelés. Tartalmak, eljárások, szempontok és speciális problémák.

Irodalom:

Bodóczy István (2000): *Az értékelés problémái a vizuális nevelésben.* Iskolakultúra 2000. **6-7.** 15 – 25.

Irodalom:

Kárpáti Andrea (2009): *Kommunikáció, technika, kreativitás: egy komplex mérőeszköz a vizuális képességek mérésére.*

Új Pedagógiai Szemle 2009. **5-6.** 40-59.

15. A vizuális tehetség. Diagnosztizálás, fejlesztés és gondozás.

Irodalom:

Gyarmathy Éva: *A képzőművészeti tehetségek.*

Új Pedagógiai Szemle. 2002. 52. 6. sz. 50 – 55.

Irodalom:

Gyarmathy Éva (2006): *A tehetség. Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása.* ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012

Irodalom:

Sinkó István (2009): *A gondozott és gondozatlan tehetség.*

Új Pedagógiai Szemle 2009. 5-6. sz. 112 – 118.o

Tanári Záróvizsga tételsor - Rajz –vizuális kultúra tanár - Rövid ciklusú tanárképzés – szakmai tételsor

Az **általános iskolai tanári** szakképzettséget követő, középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos,
2 féléves
60 kredites tanári mesterképzés

Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó,
4 féléves
120 kredites tanári mesterképzés
és

Tanítói szakképzettséget követő általános iskolai tanári szakképzettséget adó egy szakos, **4 féléves**, 120 kredites tanári mesterképzés

Szakmai tételek - komplex

1. **A vizuális kommunikáció, mint érintkezési rendszer. Felépítése, közlésformák rendszerezési lehetőségei**

Irodalom:

Bo Bengström (2009): *Bevezetés a vizuális kommunikációba*. Scolar Kiadó, Budapest

Irodalom:

Bálványos Huba – Sánta László (2004): *Vizuális megismerés és kommunikáció*. Balassi Kiadó, Budapest

Irodalom:

Rudolf Arnheim (2005): *A vizuális élmény*. Aldus Kiadó, Budapest

2. **A tárgy- és környezetkultúra**

Irodalom:

Edward T. Hall (1987): *Rejtett dimenziók*, Gondolat Kiadó, Budapest

Irodalom:

Pogány Frigyes (1976): *Szép emberi környezet*, Gondolat Kiadó, Budapest

Irodalom:

Hernádi Miklós (1982): *Tárgyak a társadalomban*, Kozmosz Kiadó, Budapest.

Szakmai tételek - komplex

1. **A vizuális kommunikáció, mint érintkezési rendszer. Felépítése, közlésformák rendszerezési lehetőségei**

Irodalom:

Bo Bengström (2009): *Bevezetés a vizuális kommunikációba*. Scolar Kiadó, Budapest

Irodalom:

Bálványos Huba – Sánta László (2004): *Vizuális megismerés és kommunikáció*. Balassi Kiadó, Budapest

Irodalom:

Rudolf Arnheim (2005): *A vizuális élmény*. Aldus Kiadó, Budapest

2. **A tárgy- és környezetkultúra**

Irodalom:

Edward T. Hall (1987): *Rejtett dimenziók*, Gondolat Kiadó, Budapest

Irodalom:

Pogány Frigyes (1976): *Szép emberi környezet*, Gondolat Kiadó, Budapest

Irodalom:

Hernádi Miklós (1982): *Tárgyak a társadalomban*, Kozmosz Kiadó, Budapest.

3. A fotó, mint állókép és megjelenése a művészetben

Irodalom:

Sevcsik Jenő – Hefelle József (1982): *Fényképészet*, Műszaki Kiadó, Budapest

Irodalom:

Szilágyi Gábor (1982): *A fotóművészet története*, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Budapest

Irodalom:

Enczi Zoltán – Richard Keating (2011) *A digitális fotózás műhelytitkai*, Rainbow Slide BT, Érd

4. Kortárs építészet és környezetalakítás

Irodalom:

Janáky István (1999): *A hely*. Műszaki kiadó Budapest.

Irodalom:

Contemporary Architects sorozat. Taschen, Köln

5. A formaalkotás alapvető problémái

Irodalom:

Lissák György (1997): *A formáról*. Láng Kiadó és Holding Rt Budapest

Irodalom:

Moholy-Nagy László (1972): *Az anyagtól az építészetig*, Corvina Kiadó, Budapest

Irodalom:

Scherer József: *100 év formatan*. MIE Bp. (1999)

6. A mozgókép megjelenési lehetőségei a művészetben

Irodalom:

3. A fotó, mint állókép és megjelenése a művészetben

Irodalom:

Sevcsik Jenő – Hefelle József (1982): *Fényképészet*, Műszaki Kiadó, Budapest

Irodalom:

Szilágyi Gábor (1982): *A fotóművészet története*, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Budapest

Irodalom:

Enczi Zoltán – Richard Keating (2011) *A digitális fotózás műhelytitkai*, Rainbow Slide BT, Érd

4. Kortárs építészet és környezetalakítás

Irodalom:

Janáky István (1999): *A hely*. Műszaki kiadó Budapest

Irodalom:

Contemporary Architects sorozat. Taschen, Köln

5. A formaalkotás alapvető problémái

Irodalom:

Lissák György (1997): *A formáról*. Láng Kiadó és Holding Rt Budapest

Irodalom:

Moholy-Nagy László (1972): *Az anyagtól az építészetig*, Corvina Kiadó, Budapest

Irodalom:

Scherer József: *100 év formatan*. MIE Bp. (1999)

6. Természeti formák és mesterséges, művészi formák kapcsolata: arany metszés, fraktálok

Irodalom:

André Bazin: Korunk nyelve. In: Gelencsér Gábor (1998. szerk.): *Képkorszak. Szöveggyűjtemény*. Korona Kiadó, Budapest, 61-65.old

Irodalom:

Erwin Panofsky: A mozgókép stílusa és közege. In: Gelencsér Gábor (szerk. 1998): *Képkorszak. Szöveggyűjtemény*. Korona Kiadó, Budapest, 47-53.old

7. A digitális képalkotás

Irodalom:

Cory Barker (2012): *Photoshop mágikus trükkök tervezőknek*, Kiskapu Kft. Budapest

Irodalom:

Robin Williams (2006): *Tervezz bátran* Scholar Kiadó, Budapest

Falus Róbert (2001): *Az aranymetszés legendája*, Magyar Könyvklub, Budapest

7. A digitális képalkotás

Irodalom:

Cory Barker (2012): *Photoshop mágikus trükkök tervezőknek*, Kiskapu Kft. Budapest

Irodalom:

Robin Williams (2006): *Tervezz bátran* Scholar Kiadó, Budapest

8. Az írás (betűk, számok, jelek) a művészetekben. Tipográfia, kiadványok

Irodalom:

Szántó Tibor (1999): *A betű. (Betűtörténet, betűművészet.)* Akadémiai Kiadó, Budapest

Irodalom:

Virágvölgyi Péter (1999): *A tipográfia mestersége számítógéppel*. Osiris Kiadó, Budapest

Irodalom:

David Jury (2007) – *Mi az a tipográfia?* Scholar Kiadó, Budapest

9. Térbeli ábrázolás, kifejezés lehetőségei. Szobrászati műfajok

Irodalom:

Fekete Tamás (1982): *Szobrászat*, Corvina Kiadó, Budapest

Irodalom:

Francesca Romei (1996): *A szobrászat az ókortól napjainkig Korszakok, technikák, művészek*. Falukönyv-Cicero Kft, Budapest

10. Emberábrázolás a művészetben

11. A fény és a színek szerepe a művészetben

Irodalom:

Johannes Itten (2002): *A színek művészete*, Göncöl Kiadó, Budapest

Irodalom:

R. Török Mária (2014): *A szín mindennapi életünk környezetkultúrájában*, Terc Kiadó, Budapest

12. A tér ábrázolása a művészetben.

Irodalom:

König Frigyes (2014): *Térábrázolás*. Cser Kiadó, Budapest

Irodalom:

Szalai Zoltán (2007): *A kockától az aktig*, Dóm Kiadó, Szeged

13. Nem művészi (tudományos, műszaki, informatív) ábrázolás lehetőségei

14. A művészeti anatómia

Irodalom:

Barcsay Jenő: *Művészeti anatómia*. Corvina kiadó. Budapest. 2017

Irodalom:

Szunyoghy András, Dr. Fehér György: *Az emberi test – Kis művészeti anatómia*, Kossuth Kiadó, Budapest. 2014

15. Alkotói és befogadói folyamat. Esztétika

Irodalom:

Halász László (1983.szerk.) *Művészetpszichológia*. Gondolat Kiadó, Budapest

Irodalom:

Martin Schuster (2005): *Művészetlélektan. Képi kommunikáció – kreativitás – esztétika*. Panem Kiadó, Budapest

A komplex tételekhez rendelt művészettörténeti szakirodalmak:

- Wölfflin, Heinrich (2001): *Művészettörténeti alapfogalmak* Magyar Könyvklub, Budapest
- Marosi Ernő (1973): *Bevezetés a művészettörténetbe*, Tankönyvkiadó Budapest
- Castiglione László (1968): *A görög művészet* Corvina Kiadó, Budapest
- Castiglione László (1978): *A római művészet* Corvina Kiadó, Budapest
- Kádár Zoltán: *Ókeresztény és kora-bizánci művészet*, Gondolat Kiadó, Bp. 1959
- Marosi Ernő (1996): *A középkor művészete I-II*. Corvina Kiadó, Budapest
- Vayer Lajos (1998): *Az itáliai reneszánsz művészete*. Corvina Kiadó, Budapest
- Kelényi György (1985): *A barokk művészete*. Corvina Kiadó, Budapest
- Zádor Anna: *Klasszicizmus és romantika*. Corvina Kiadó, Budapest, 1976
- Németh Lajos: *A XIX. század művészete (A historizmustól a szecesszióig)*. Corvina Kiadó, Budapest, 1974
- Mario de Micheli: *Az avantgardizmus*. Képzőművészeti Alap, Budapest, 1978.
- Galavics –Marosi – Mikó –Wehli (2001): *Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig*. Corvina Kiadó
- Beke – Gábor –Prakfalvi – Sisa – Szabó: *Magyar művészet 1800-tól napjainkig*. Corvina Kiadó,

